

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

z dnia 23 kwietnia 2009 r.

Na podstawie art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 214, poz. 1806, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 175, poz. 1457, Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420)

stwierdzam nieważność

uchwały nr 230/XXVI/2009 Rady Miejskiej Sierpca z dnia 18 marca 2009r. w sprawie rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli i byłych nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez miasto Sierpc oraz warunków i sposobu ich przyznawania.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska Sierpca uchwaliła w § 1 ust. 1, iż „w ramach uchwały budżetowej w budżetach szkół i przedszkoli wyodrębnia odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej”, w ust. 2 określając sposób obliczania środków przeznaczonych na tę pomoc.

Organ nadzoru stwierdził, iż zapis ten narusza w sposób istotny art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (j. t. Dz.U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 ze zm.).

Powyższy przepis ustawy w sposób jednoznaczny wskazuje, iż organy prowadzące szkoły „przeznaczają corocznie w budżetach” odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli, co oznacza, iż w zwykłej uchwale, nie będącej uchwałą budżetową rada gminy nie może tej materii uregulować (tak: wyrok WSA w Kielcach II SA/Ke 270/08; NSA Wydz. Zamiejskowy w Rzeszowie SA/Rz 420/00). Tryb podejmowania uchwały budżetowej został bowiem w sposób szczególny uregulowany w rozdziale 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym i różni się od trybu podejmowania zwykłych uchwał.

W § 2 uchwały Rada Miejska ustaliła, że „pomoc zdrowotna może być przyznana nauczycielowi zatrudnionemu w danej szkole lub przedszkolu co najmniej w wymiarze 1/2 etatu, bądź nauczycielowi emerytowi lub renciście który z tej szkoły/przedszkola przeszedł na emeryturę lub rentę”, czym wykroczyła poza ustawową delegację oraz dokonała modyfikacji obowiązującej regulacji ustawowej. W art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela ustawodawca bowiem określił, że do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć nie stosuje się przepisów art. 72 Karty Nauczyciela, natomiast w tymże art. 72 ust. 4 ustalił, iż uprawnienia do pomocy zdrowotnej nauczyciele zachowują po przejściu na emeryturę lub rentę bez względu na datę przejścia na emeryturę lub rentę. Wskazać również należy, iż ustawodawca dla określenia wymiaru czasu pracy nauczyciela nie posługuje się pojęciem „etatu” lecz pojęciem „wymiaru zajęć”.

Także określenie w §4 górnej granicy świadczenia pieniężnego („wysokość jednorazowa pomocy nie może przekroczyć 50% wysokości obowiązującego w dniu wypłaty zapomogi minimalnego wynagrodzenia za pracę”) oznaczające, iż powyżej tak ustalonej kwoty świadczenie nie zostanie przyznane, nie mieści się w upoważnieniu zawartym w art. 72 ust. 1 Karty Nauczyciela, który uprawnia radę gminy jedynie do określenia rodzaju świadczeń oraz warunków i sposobu ich przyznawania.

W ocenie organu nadzoru ustalenie górnej granicy świadczenia zdrowotnego nie jest „rodzajem świadczenia” (gdyż to pojęcie obejmuje wyłącznie formę pomocy -finansową lub rzeczową), ani „warunkiem” przyznania pomocy (warunek, to bowiem przesłanka, jaką spełniać musi nauczyciel, aby skutecznie ubiegać się o pomoc określoną w uchwale, np. długotrwała choroba, zakup lekarstw itp.) ani też sposobem przyznawania pomocy, który jest niczym innym jak procedurą według której określone prawo nauczyciela jest realizowane (przykładowo: konieczność załączenia odpowiednich dokumentów).

W doktrynie i orzecznictwie panuje zgodność co tego, iż organ władzy wykonawczej wykonujący kompetencje prawodawcze zawarte w upoważnieniu ustawowym obowiązany jest działać ściśle w ramach tego upoważnienia. Nie jest zatem uprawniony ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego. Odstąpienie od tej zasady stanowi istotne naruszenie prawa i daje podstawę do podjęcia stosownego rozstrzygnięcia przez organ nadzoru (por. wyrok WSA we Wrocławiu SA/Wr 560/06 oraz IV SA/Wr 658/06).

Ze względu na to, iż charakter wskazanych naruszeń prawa uniemożliwia stosowanie pozostałych postanowień uchwały, zasadnym jest usunięcie przedmiotowego aktu z obrotu prawnego - w całości.

Wskazując na powyższe należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Radzie Miejskiej Sierpca przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, z dniem jego doręczenia.

Wojewoda Mazowiecki:
Jacek Kozłowski